

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/122/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116206866
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8116206866.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobkyne W. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XX, O., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 28C/ 63/2016-27 zo dňa 05.04.2016 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým uznesením nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 03.07.2013 k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX z 03.07.2013, uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným, do právoplatného skončenia veci samej. Zároveň uložil zamestnávateľovi žalobkyne B. O. zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobkyne podľa Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov č. XXXXXXXXXX z 03.07.2013, uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným.

Súd rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 76 ods. 1 písm. f), ods. 2, a § 102 ods. 1 O.s.p. a uviedol, že žalobkyňa sa žalobou podanou na súde dňa 04.04.2016 domáha, aby súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 03.07.2013 k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 03.07.2013, uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným. Súčasťou podanej žaloby bol aj návrh žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 03.07.2013 a zakázal zamestnávateľovi žalobkyne vykonávať zrážky zo mzdy pre žalovaného až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia žalobkyňa odôvodnila tým, že so žalovaným uzatvorila zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorú však pokladá za problematickú vzhľadom na obsahujúce neprijateľné podmienky. Spolu s typovou formulárovou zmluvou, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa, podpísala aj formulár vopred pripravenej Dohody o zrážkach zo mzdy, nakoľko podpísanie uvedenej listiny bolo podmienkou získania úveru. Aj keď Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, žalobkyňa nebola o jej dôsledkoch nijako poučená a nemala možnosť ju odmietnuť, ak chcela úver získať. Žalovaný napriek spornosti veci už požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy. Napriek skutočnosti, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by uložilo žalobkyňi povinnosť plniť, sa majú vykonávať žalobkyňi zrážky zo mzdy a žalobkyňa nemá možnosť ich priamo zastaviť. Zamestnávateľ žalobkyne je podľa zákona povinný vykonávať zrážky zo mzdy bez ohľadu na existenciu sporu. Veriteľ výšku dlhu jednostranne diktuje bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. Obava, že žalovaný naplní zásah do majetkovej sféry žalobkyne bez preskúmania zmluvných ustanovení súdom, sa reálne naplnila žiadosťou žalovaného zo dňa 01.03.2016 adresovanou zamestnávateľovi žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy. Súd prvého stupňa považoval za nevyhnutné dočasne upraviť pomery medzi

účastníkmi konania nariadením predbežného opatrenia, ktorým súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 03.07.2013, k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 03.07.2013, uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným, do právoplatného skončenia veci samej a zamestnávateľovi žalobkyne uložil dočasne nevykonávať zrážky zo mzdy v prospech žalovaného, a to až do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 28C 63/2016, aby nedošlo k nenávratnej ujme v majetkovej sfére žalobkyne a tým k vytvoreniu takého stavu, ktorý by vyvolával prípadné ďalšie spory medzi účastníkmi konania.

O trovách predbežného opatrenia bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí vo veci samej (§ 45 O.s.p.).

Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie žalovaný namietajúc neosvedčenie opodstatnenosti samotného návrhu vo veci samej ani existenciu hrozacej ujmy. Uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená platne na zabezpečenie peňažnej pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Dohoda obsahuje tiež súhlas dlžníka s tým, aby sa mu zo mzdy vykonávali zrážky a súčasne boli poukazované na účet veriteľa, pričom tieto zrážky neboli dohodnuté vo výške, ktorá by odporovala ust. § 551 Občianskeho zákonníka. Dohoda predstavuje samostatný dokument, ktorý predstavuje len jeden zo zabezpečovacích inštitútov, ktorým si veriteľ zabezpečuje, že jeho pohľadávka bude splnená. Možnosť veriteľa zabezpečiť svoju pohľadávku, ktorá má spotrebiteľský alebo iný charakter nie je vylúčená. Žalovaný má za to, že nerealizovaním dohody o zrážkach zo mzdy by žalobcovi vznikla závažnejšia ujma ako realizovaním tejto dohody, lebo každá platba sa totiž pripočítava prednostne na istinu a teda aj dohodnuté úroky sa počítajú stále z nižšej sumy. Navrhol napadnuté uznesenie zmeniť tak, že súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietne.

Žalobkyňa sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 O. s. p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 75 ods. 2 O.s.p., návrh má okrem náležitosti návrhu podľa § 79 ods. 1 obsahovať opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hrozacej ujmy. Z návrhu musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p., predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal.

Podľa § 76 ods. 2 O.s.p., predbežným opatrením možno nariadiť povinnosť niekomu inému než účastníkovi len vtedy, ak to možno od neho spravodlivo žiadať.

Inštitút predbežného opatrenia v zmysle citovaných zákonných ustanovení má predbežnú povahu a je možné ho nariadiť vtedy, ak nie sú dané podmienky pre konečné rozhodnutie o veci. Predbežné opatrenie stráca svoje opodstatnenie vtedy, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu. Jeho účelom je teda dočasná úprava pomerov účastníkov alebo zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia. Predpokladom nariadenia predbežného opatrenia je aspoň osvedčené právo a aspoň osvedčené ohrozenie tohto práva.

Odvolací súd konštatuje, že žalobkyňa v prejednávanej veci vo vzťahu k žalovanému dostatočným spôsobom osvedčil potrebu dočasnej úpravy pomerov týchto účastníkov. Nárok je osvedčený vtedy, ak sa súdu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako pravdepodobný. Miera osvedčenia sa pritom riadi konkrétnou situáciou, najmä naliehavosťou tej-ktorej veci. Odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hrozacej ujmy spočíva najmä v preukázaní toho, že z dôvodov na strane žalovaného vzniká druhému účastníkovi škoda, či iná ujma, prípadne mu takáto ujma hrozí.

Preukázanie alebo osvedčenie skutočnosti odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia sa posudzuje podľa obsahu návrhu na začatie konania, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ako aj z dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Pri predbežnom opatrení pritom prevláda požiadavka rýchlosti konania pred požiadavkou úplného preukázania uplatneného nároku, a to z dôvodu, že predbežné opatrenie má dočasný (predbežný) charakter. Z tohto dôvodu nie je potrebné zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej alebo musia byť aspoň osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie. Pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie.

Z obsahu spisu je zrejmé, že medzi účastníkmi konania bola dňa 03.07.2013 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej poskytol žalovaný ako veriteľ žalobkyňu ako dlžníkovi úver vo výške 600 eur, ktorý sa zaviazala zaplatiť spolu s celkovými nákladmi spojenými so spotrebiteľským úverom vo výške 576 eur, teda žalobkyňa mala spolu zaplatiť sumu 1 176 eur. Celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom sú tvorené úrokom vo výške 39,15 % ročne z poskytnutého úveru, čo predstavuje sumu vo výške 234,90 eura a z administratívnych nákladov na vypracovanie a uzavretie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 341,10 eura a to do 10.07.2014 na účet veriteľa alebo v hotovosti. Doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti bol stanovený na 10.07.2014. Ročná percentuálna miera nákladov bola vo výške 96 %.

Spolu s úverovou zmluvou bola podpísaná aj dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov (čl. 16), pričom žalobkyňa v žalobe tvrdí, že na získanie úveru jej boli predložené listiny, bez podpísania ktorých by jej úver nebol poskytnutý. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že žalovaný listom zo dňa 01.03.2016 (čl. 15) požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy žalobkyne, ktorých rozsah stanovil sám (bez preskúmania súdom či iným verejným orgánom) na sumu 2 041,30 eura, pričom táto suma sa zvyšuje o úroky z omeškania.

Potreba dočasnej právnej úpravy pomerov účastníkov v danom prípade je osvedčená existenciou samotného sporu ohľadom platnosti dohody o zrážkach zo mzdy a tým, že žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy. Dôvodnosť pre vydanie predbežného opatrenia s povinnosťou zamestnávateľa žalobkyne zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobkyne podľa spornej dohody vyplýva z toho, že vykonaniu zrážok zo mzdy nemôže žalobkyňa zabrániť a ďalšou realizáciou zrážok zo mzdy by mohlo dôjsť k zásahu do jej majetkovej sféry predtým, než sa na základe podaného návrhu rozhodne o platnosti takto uzatvorenej dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá podľa jej tvrdení obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Môže tak nastať situácia, v ktorej si veriteľ vymôže celú svoju pohľadávku voči dlžníkovi pomocou zrážok zo mzdy, pričom takto vymožené prostriedky môžu značne prekračovať sumu, ktorú by spotrebiteľ bol povinný zaplatiť po náležitom súdnom preskúmaní namietanej nekalosti ustanovení dohody o zrážkach zo mzdy, obsah ktorej žalobkyňa namieta.

Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex officio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Je dôležité spotrebiteľovi poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porov. rozsudok C-106/77 Simmenthal).

Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.) (rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci 18Co 108/2011).

Na zdôraznenie správnosti tohto záveru odvolací súd poukazuje na znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-30/12, Valéria Marcinová/POHOTOVOSTĚ, s.r.o.:

„Článok 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.

Článok 4 a 14 smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonom, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú efektivity v tom zmysle, že bránia uplatneniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu súlad zmluvy o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy s ustanoveniami preberajúcimi do vnútroštátneho právneho poriadku článok 4 uvedenej smernice alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.“

Argumentáciu žalovaného poukazujúceho na nedôvodnosť takto uplatneného žalobného návrhu posúdi súd prvého stupňa v rámci konania o veci samej. Za daného stavu však považoval odvolací súd predložené listinné dôkazy a žalobkyňou uvádzané tvrdenia o neprijateľných zmluvných podmienkach za dostatočné pre nariadenie predbežného opatrenia. Až v konaní vo veci samej bude s konečnou platnosťou vyriešené, či spotrebiteľská zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky. Povinnosť uložená žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy je daná iba predbežným opatrením, pre ktorý je charakteristická jeho dočasnosť (do právoplatného ukončenia konania o veci samej) a predbežné opatrenie nerieši definitívne vzťahy medzi účastníkmi konania.

Uvedené skutočnosti nepochybne osvedčujú tvrdenie žalobkyne o nutnosti dočasnej úpravy pomerov účastníkov do skončenia konania vo veci samej. Preto bolo namieste nariadiť vo veci predbežné opatrenie.

Odvolací súd navyše nevidí odklon od judikatúry a názoru vyjadrenému v uzneseniach Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co/24/2015 zo dňa 19.03.2015, sp. zn. 20Co/107/2015 zo dňa 29.04.2015, sp. zn. 6Co/152/2004 zo dňa 31.07.2014 či sp. zn. 8Co/143/2015 zo dňa 21.05.20105.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie ako správne potvrdil postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p..

O trovách konania rozhodne súd prvého stupňa v rozhodnutí o veci samej (§ 145 O.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.